

Utdrag ur

RUTE KYRKA GOTLAND VÅRD- OCH UNDERHÅLLSPLAN 2006

Ansvariga för vård- och underhållsplanen

Inför upprättandet av denna vård- och underhållsplan för Rute kyrka har kyrkan och kyrkogården besiktigats av undertecknad.

Ansvariga för vård- och underhållsplanens olika delar anges här nedan.

(Namn inom parentes anger dock att i planen endast använts där angivet besiktningsprotokoll eller åtgärdsprogram, upprättat av resp. namngiven konsult.)

Kyrkobyggnad	Arkitekt Jan Utas
Elinstallationer och åskskydd	(Elingenjör Peter Ström)
Kyrkogårdsmur	Arkitekt Jan Utas
Kyrkogård	Arkitekt Jan Utas
Växtlighet på kyrkogården	Ej utsedd
Kalkmålningar	Ej utsedd
Stenarbeten	Ej utsedd
Inventarier av trä	Antikvarie Rebecka Svensson
Inventarier av metall	Antikvarie Rebecka Svensson
Inventarier av sten	Antikvarie Rebecka Svensson
Textilier	(Textilkonsultfirma Lotine)
Kyrkklocka/-or	(Ing. Ingvar Rohr)
Övriga inventarier	Antikvarie Rebecka Svensson

Källförteckning

Otryckta källor

Handlingar i Länsmuseet Gotlands fornsals arkiv, Visby
Inventering av inventarierna i Rute kyrka 1996-2000, utförd av Birgitta Lerberg m.fl.
Inventering av Rute kyrkogård, utförd 1996 av antikvarie Roger Öhrman, Gotlands fornsal.
Program för utvändiga reparationsarbeten på Rute kyrka, Jan Utas 1989
Rute kyrka, Utvärdig restaurering 1990, dokumentation, Jan Utas

Tryckta källor

Johansson, T. (red.), Inventarium över svenska orglar 1989:II, Linköpings och Visby stift, 1990.
Lagerlöf, E., Svahnström, G., Gotlands kyrkor, 1991.
Rohr, I., Gotlands kyrkklockor och ringningsseder, 1985.
Söderberg, B. G., Gotländska kalkmålningar 1200-1400, 1971.
Svahnström, G., Svahnström, K., Måleri på Gotland 1530-1830, 1989.
Sveriges Kyrkor, Gotland bd II, 1935.
Utas, Jan Andréasson-, Om gotländska valv, examensarbete i Arkitekturens teori och historia, Chalmers tekniska högskola, 1971.

Händelselista

ÅR	BYGGNADSDEL ETC:	REF.
1050	Årtal enl. Strelow.	SvK
1100-tal	Tidigare kyrka.	SvK
	Gravhäll med djurframställning.	SvK
1200	Årtal enl. taxuslistan (den finns skilda editioner som anger två olika årtal, se även 1260).	SvK
o. 1229	Gravhäll lagd över Dominus Gangwidus (nu försvunnen).	SvK
o. 1250	Kor och långhus uppfördes, SvK anger att koret uppfördes i övergångsstil o. 1235 och det ungotiska långhuset o. 1245.	GK, SvK
	Dopfunt (SvK uppger årtalet 1245).	GK, SvK
	Triumfkrucifix.	SvK
1230-60	Gravhäll lagd över Sighiem (nu deponerad på Gotlands Fornsal).	SvK
1260	Årtal enl. taxuslistan (den finns skilda editioner som anger två olika årtal, se även år 1200, SvK anser 1260 som det mer trovärdiga).	SvK
s. 1200-tal	Tornet uppfördes, SvK anger att tornet uppfördes o. 1255 i samband med detta slogs valven i långhuset.	GK, SvK
	Valvmålningarna, GKM anger o. 1280 och att Lafrans Botvidarsson målade dem.	GK, GKM
1200-tal	Två gravhällar, en lagd över Gangwids syster och en över hans bror.	SvK
1450	Passionsfrisen målades, SvK anger 1430-60.	GK, SvK, GKM
1605	Korbänk.	SvK
o. 1616	Epitafium över kyrkoherden Börje Oluffsen, död 1616.	GKR
o. 1630	Altaruppsats.	GKR
o. 1648	Epitafium över kyrkoherden Nils Börgesson, död 1648.	SvK
o. 1640	Gravhäll lagd över Bøpe Andersson Westr.	SvK
1643	Bekostade Dinnis Westrem och Jacop Alby en stol/bänk.	SvK, Inskr.
1671	Bekostade Lilvala en stol/bänk.	SvK, Inskr.
1674	Kolonnerna i långhuset ombyggdes till pelare.	SvK

ÅR	BYGGNADSDEL ETC:	REF.
1681	Inskaffades altarpopsatsen som tidigare prydde kyrkan i Visborgs slott i Visby.	GKR, SvK
1600-tal	En äldre nu försvunnen altarpopsats, målningar från den finns bevarade i form av tre figurmålningar i predikstolens fyllningsfält. Målade av Johan Bartsch dä, som dog 1666.	GK, GKR
	Prästbänk.	SvK
	Sakristia.	SvK
1600-tal(?)	Strävpelare.	SvK
1701	Inskrift i altarpopsatsen som målades detta år.	SvK
1703	Inskription i en takstol.	SvK
1725	Ljuskrone.	SvK
1726	Inskr. på en fotpall i bänkkvarteret.	SvK
1730	Brädvägg under läktaren mellan långhuset och tornet, bekostades av Christian och Hans Krabbe, Söndersborg.	SvK
1733	Predikstol.	GK, SvK, Inskr.
1744	Bekännelsepall.	Inskr.
1700-tal	Krucifixet målades.	GK, SvK
o. 1800	Göts klockan av Carl Fr. Grönwall, Stockholm.	GKR
1800-tal	Bänkkvarteret byggdes om, gamla bänkar återanvändes.	SvK
1873	Allmän reparation av kyrkan. Avkalkades kyrkans väggar och överkalkades igen då kalkmålningarna ansågs för fragmentariska. Predikstolen målades i ekimiterande färg.	SvK
1950-51	Restaurering efter förslag av Erik Fant. Valv- och väggmålningar togs fram.	GK
1964	Orgel, byggd av Andreas Thulesius, Klintehamn.	ISO
1971	Fann man i samband med kabelgrävning på kyrkogården två gravhällar, en med runor och en med ett reliefhugget kors. De placerades i ringkammaren.	GF
1974	Reparerades stigluckans tak.	GF
1976	Klockringningen elektrifierad	GKR
1980	Sakristitaket lades om.	GF
1981	Stödmuren belades med plåt.	GF

ÅR	BYGGNADSDEL ETC:	REF.
1990	Kyrkan restaureras utvändigt efter förslag av arkitekt Jan Utas.	GF
	<ul style="list-style-type: none"> – Tornhuvens repareras. Tornpanelen byttes, så även delar av remstyckena, offerreglar monteras och hängrännor. – Klockdäcket byttes. – Galleritaken konstruerades om, de fälldes in under stenarna. – Fasaderna putslagades, och kalkavfärgades. – Hörnkedjorna tvättades. Sockeln fogades. – Fönstren justerades. Solbänkarna byttes. – Kolonnetterna i gluggarna lagades. – Golvet i tornrummet lades delvis om. – Trappor omfogades. – Vilplan i tornhuv och landgångar på vindarna anordnades. – Stigluckor putslagades och kalkavfärgades våren 1991. 	
1995 (ca)	Blixtnedslag i telefoninstallation i sakristian.	Muntl.
1998	Kyrkvinden dammsögs ända in på valvsvicklarna. Som en följd av detta genomfördes en arkeologisk undersökning av jordlagret varvid man fann ett mynt, en malsten och fyra järnspik.	GF
2002	Tornets puts repareras.	GF
o. 2002	Minneslund.	GF

Förkortningar:

ATA	Riksantikvarieämbetets arkiv, Stockholm.
GK	Lagerlöf, E., Svahnström, G., Gotlands kyrkor, 1991.
GKM	Söderberg, B. G., Gotländska kalkmålningar 1200-1400, 1971.
GKR	Rohr, I., Gotlands Kyrkklockor och Ringningsseder, 1985.
GKS	Svahnström, G., Svahnström, K., Måleri på Gotland 1530-1830, 1989.
ISO	Johansson, T. (red.), Inventarium över svenska orglar 1989: II, Linköping och Visby stift, 1990.
Inskr.	inskrift i kyrkan
Muntl.	Muntlig uppgift från församlingen.
o.	omkring
s.	sent
SHM	Statens Historiska Museum
Strelow	Nilsson Strelow, H., Cronica Guthilandorum, 1633.
SvK	Sveriges Kyrkor, Gotland bd II, 1935.
t.	tidigt